

Borghild Moen – Til Minne

Tekst: Ida Nygaard, foto: Steinar Moen

Borghild Sørensen ble født 7. mars 1956 som yngst av tre søsken. Hun vokste opp på en deilig eiendom ved sjøen utenfor Oslo sentrum. Stadig snakket hun om denne tiden i barndomshjemmet og fortalte morsomme historier om epleslang og badeliv. Hun fortalte også gjerne om evig lange familiemiddager med gamle tanter i sorte kjoler og knappestøvler og onkler som alle barna respekterte til de grader at de ikke turde så mye som å opplate sin røst.

Bonne var også så heldig at hun hadde en mor med stor interesse for hunder. Den første hunden i Bonnes liv var en langhåret collie som kom i hus rett etter at hun ble født og som hun vokste opp med. Moren vurderte også å importere shar pei fra USA i en tid da dette var en helt ukjent rase her i landet. Etter en god del leting etter rett rase falt valget på grand danois. Gjennom hennes fars familie ble de kjent med fru Sperbund, hennes datter Nelly Sperbund og grand danoisene på deres kennel 'av Rosenhøi'. Syv år gammel debuterte Bonne i ringen med en gul hannhund fra Sperbunds. Dette var i en barn og hund konkurranse og Bonne var i etterkant umåtelig kry fordi hun hadde fått hunden til å sitte i ringen! Bonne hadde fra tidlig av stor interesse for stamtavler og etter utstillinger sendte hun brev til svært mange oppdrettere og eiere og ba om stamtavler på hundene deres. Disse samlet hun på og studerte inngående. Hun tilbrakte også mye tid på Nelly Sperbunds hundebad som lå i Oslo. Her fikk hun kontakt med mange forskjellige raser, men størst var interessen for grand danoisene.

I 1964 ble familiens første grand danois Frøya av Rosenhøi innkjøpt av Bonnes mor, og i 1970 fikk Bonne sin første egne hund Missiff Akimba av Rosenhøi.

Tidlig på 70-tallet var også Bonne på sin første Crufts-utstilling. Hun har i etterkant beskrevet dette som å komme til himmelen. Det må det sikkert ha vært for en ung jente med slik en hundeeinteresse, tusenvis av hunder og hundemennesker, samt salgsboder med et utvalg som nok overgikk det meste vi hadde i Norge tidlig på 70-tallet. Gjennom utstillingskatalogen fra Crufts kom de i kontakt med en engelsk oppdretter som de kontaktet for å kjøpe valp. Stor ble overraskelsen da de ringte til Karina LeMare og hun viste seg å være norsk! Besøket ble avtalt og Bonne har i etterkant fortalt mye om denne fantastiske eiendommen med alle hundene. Avtalen var å hente inn en tigret tisper, men tilfeldighetene ville det ikke slik. Etter en stund kom den gule hannhunden Simba Boy of Helmlake som ble Bonnes første utstillingschampion. En tid hadde Bonne og moren hatt og stilt ut en tisper for Nelly

Sperbund, N Uch Sherry av Rosenhøi og i 1974 ble Simba Boy of Helmlake parret med denne tispem. Dette var det første kullet med grand danois som Bonne har oppdrettet og i dette kullet fantes det særlig to hannhunder som ble betydningsfulle for rasen her i landet, Int Nord Uch Sir Brutus Sebastian og Int Nord Uch Sheik Barbarian.

Det ble mange utstillingsturer rundt om i hele Skandinavia. Det var ikke så mange biler på den tiden som passet for transport av grand danoiser som det man har i dag, så farens vanlige femseter ble lastet full med mennesker og dyr. Hvor mange som kom seg inn i den bilen har jeg nå glemt, men antallet var overveldene. Trafikksikkerhet var vel ikke i fokus på denne tiden!

Etter endt skolegang bar turen til England for å jobbe på engelske kenneler. Der borte var, og er, forholdene mye større enn her hjemme og mulighetene for å lære var absolutt tilstede. Sommeren 1974 tilbrakte hun hos Jill LeWest på Kilcrony kennelen. For en hundefrelst 18-åring var det en utrolig opplevelse. Den andre norske piken som reiste over samtidig med henne ble ikke mange dagene før hun pakket sammen, men Bonne hadde ikke tenkt på å reise hjem. Hennes mor ble noe bekymret og forsøkte å overtale henne til å komme tilbake til Norge, men nei, Bonne skulle være i England. Første dagen tok Jill LeWest med seg Bonne og 20-30 grand danoiser på tur i skogen. Dagen etter skulle Bonne ut alene med hundene. Det ble en nervepirrende tur hvor hun for det første i det hele tatt håpet at hun fant veien tilbake igjen, at alle hundene ble med tilbake og ikke minst: at hun ikke traff på noen andre turgåere! Det var masse jobbing og kennelen ble holdt i prikkfri orden, en av oppgavene var å tørke støv i vinduskarmen inne hos hundene i kennelen! Bonne fikk også reise med på alle de store utstillingene i løpet av sommeren og hun fikk stille ut en mengde forskjellige hunder. I følge henne

selv var det aller beste på denne turen at hun ble tatt med rundt til alle de gamle oppdretterne som hadde hatt virkelig store kenneler og fikk høre om deres hunder, linjer og lærte av deres erfaring.

I 1975 tok Bonne inn den gule tispem Int Nord Gb Uch Helmlake Curieuse og i 1976 ble hun mor til det første kullet med Hotpoint-valper. Bak kennelnavnet ligger det også en liten historie. Bonne var brukte lang tid på å velge rett navn, ikke skulle det være forbundet bare med en rase, for tenk om hun senere ønsket å utvide med andre raser. I tillegg måtte navnet være mulig å uttale på flere språk. Igjen ble hun spurt hvilket kennelnavn hun skulle velge, hennes øyne falt på kjøleskapet av merket Hotpoint og valget var gjort!

I 1977 reiste Bonne til Sverige til Ulla Magnussons kennel Airways for å se på en tisper for noen andre. Denne tispem egnet seg ikke for disse menneskene, men de fikk senere en halvsøster av denne tispem. Derimot egnet denne tispem seg for Bonne og Airway's Nebula ble på mange måter en av de viktigste hundene Bonne har hatt. A. Nebula var ikke glad i utstillinger, men hun ble Int Nord Uch, men det aller viktigste var at hun var en fantastisk avlstisper. Nebula er mor til Int Nord Uch Hotpoint's Fortune Maker, N S Uch Hotpoint's Kopy Me og N Uch Hotpoint's Key Note for å nevne noen som har satt sitt preg på avlen her i landet. I tillegg ble hun også mor til Bonnes egen Int Nord Uch Hotpoint's Be My Joy som var en av de hundene Bonne satte høyest.

Våren 1982 ble Bonnes mor meget syk og døde ikke lenge etterpå. Skjebnen ville ha det til at hun ikke fikk se valpene etter sin egen harlekin-import French Fashion of Helmlake, noe Bonne alltid syntes var trist for hun mente at moren ville ha vært meget stolt av disse valpene og da spesielt Int Nord Uch Hotpoint's New Treasure. Denne hunden var er periode i England og ble engelsk champion bare noen uker etter

at hun hadde kommet ut av karantenen. H. New Treasure vant så mye i England at Bonne ble årets mestvinnende oppdretter på grand danois i England i 1986 med bare en hund!

En annen av Bonnes favorittthunder var også en harlekin, Int N Uch Hotpoint's Time To Act, som også plasserte seg som nummer 3 på Bamselisten i 1989.

På slutten av 80-tallet ble hun rammet av kreft. Hun gjennomgikk en stor operasjon og ble etter hvert erklært frisk. Kreftdiagnosen bremsset henne ikke så veldig og i 1987 giftet Borghild Sørensen seg med Steinar Moen og ble Borghild Moen. Sammen flyttet de ut på Store Ruud gård på Nesodden utenfor Oslo. Denne hadde vært i familien Sørensens eie i mange år, men nå ble den Bonne og Steinars hjem. I 1987 ble hun også autorisert som eksteriørdommer, først på grand danois og siden også på en rekke andre raser. Hun reiste mye som dommer og har dømt i mange forskjellige land. En av de største oppdragene hennes som dommer var da hun dømte grand danois på Crufts.

På slutten av 80-tallet ble det kjøpt inn nok en hund fra England, denne gangen en blå tisper Vanmore Blooming Lovely. Hun ble starten på Bonnes oppdrett av blå grand danois og i kullet etter denne tisper og den amerikanske importen S Uch Haltmeier's Edsel For Celeber kom kennelens første sorte champion. Paret med Nord Uch Sirblu Jamie Of Blubak ble Vanmore Blooming Lovely også mor til W-kullet som kom til å endre mange dommeres syn på blå grand danoiser. Særlig vant Int Nord Uch Hotpoint's Welcome Mr Blue vant mye og ble blant annet BIS på NKKs utstilling på Hamar og BIR og BIG 3 på Crufts i England.

Totalt har Bonne oppdrettet 84 grand danois champions, men hun har også oppdrettet andre raser. Først og fremst har hun oppdrettet pekingeser, men hun har også hatt blant annet king charles spaniels. Pekingeserne begynte hun med i 1976, den første ble kun innkjøpt for moro skyld. Denne lille 'moroen' endte i 72 egenoppdrettede pekingeser champions, bamsevinner i 1982 og -83, samt utallige BIS- og gruppeplasseringer. Hun elsket å børste peker og syntes det var avslappende å sitte og børste og kose med disse herlige hundene. Etersom hun gradvis ble sykere ble også dette å ta vare på pekingeserne med all børstingen også vanskeligere for henne.

Bonne har også helt siden sin barndom vært involvert i frivillig arbeid for klubber og da særlig for Norsk Grand Danois Klubb og Klubben for Større Selskapshunder. Kort tid etter at familien Sørensen hadde fått sin første grand danois ble moren aktivt med i KSS hvor grand danois var med på den tiden. Bonne fulgte med på styremøtene og trådte selv tidlig inn i styret. Da grand danois gikk ut av KSS og dannet Norsk Grand Danois Klubb i 1991 ble hun formann i klubben. I tillegg til disse vervene har hun hatt flere verv i NKKs komitéer.

Hun var et unikum og hadde en enorm stor kunnskap om hund generelt og grand danois spesielt. Hun øste villig vekk av sin kunnskap og delte den med alle som spurte. Hvis du virkelig ønsket et råd og ringte til Store Ruud gård var det sjelden du ikke fikk tips og vink som virket. Bonne hadde en side som hun tok på seg utad. Denne var offisiell, med stemme som bar langt og et uttrykk som nesten virket intimidating. Men midt oppi alt dette med stor og fremgangsrik oppdretter, viktige verv og dommeroppdrag var det en annen Bonne. Det var den Bonne jeg og flere med meg kjente. Det var den sjenerøse, livlige og trofaste Bonne. Den Bonne som alltid stilte opp når noen trengte henne, som stelte i stand til fest, som alltid fant på noe morsomt og som hadde en god historie på lager.

I 2002 ble Bonne igjen diagnostisert med kreft og begynte på cellegift. Disse siste årene var for henne en mer eller mindre sammenhengene kreftbehandling, men på tross av stadige cellegiftkurer var hun aktiv. Hun både dømte, skjøttet sine verv i NGDK og NKK og drev oppdrett om enn i en noe mindre skala enn tidligere. Under

en måned før hun døde var hun tilstede og ledet NGDKs store spesialutstilling. Det kostet henne mye, men det for henne var rasen og Norsk Grand Danois Klubb livet.

Bonne har levd et eventyrlig liv og hun fikk leve akkurat det livet hun ønsket seg. Til tider snakket hun om å slutte med hund, kjøpe seg en toroms leilighet og kun ha to gullfisk i bolle som hun siden kunne fiske. Hvis så hadde blitt og jeg kjenner henne rett, så hadde hun nok muligens startet med to gullfisk i bolle, men dette hadde fort blitt et stort akvarium og fiskeoppdrett! For Bonne var den fødte oppdretter. Som ung fikk hun et par kanarifugler. Disse fikk aldri noe avkom, noe Bonne ikke syntes noe om. Hun gikk resolutt til en dyrebutikk og stilte seg opp foran burene med kanarifugler. Her stod hun lenge og vel og studerte fuglenes oppførsel. Etter lang tid bestemte hun seg for to fugler, og jammen ble det oppdrett av kanarifugl! Hun hadde et vel av erfaring innen avl og oppdrett og pleide å spøke med at hvis ikke hun kunne få paret to hunder gikk det ikke an. En historie er spesielt fornøylig. Jeg har nå glemt hvilken rase det var som skulle pares, men grand danois eller pekingseser var det ikke. Forhåpentligvis ville ingen oppdretter nå bruke en så vanskelig hannhund i avl lengre, men dette skjedde for mange år siden. Denne hannhunden var sint på alt som rørte seg på fire ben, med unntak av Bonnes king charles tisper. Tisper som skulle pares ble gjemt litt unna, lukten av paringsklar tisper spredte seg og hannhunden hoppet lykkelig opp på den lille kingen. Kingen ble løftet opp og den tisper som skulle pares skjøvet innunder. Lite ante hannhunden at han ble lurt, men for en rasende hannhund da han oppdaget at han hang med en annen hund og ikke med kingen!

Bare en liten uke før hun døde spurte jeg henne om det kanskje ikke nå hadde vært på tide å se seg om etter denne lille leiligheten som hun hadde snakket så mye om. Jeg fikk til svar at det var jo ikke det

livet hun ville ha, men akkurat det livet
hun hadde levd, på gården med hundene.

Om NGDK hadde kjøpt alle blomster i
Norges land og sendt til hennes begravelse

hadde det fortsatt ikke gjort opp for alt det
rasen og klubben skylder henne.
Vi lyser fred over Bonnes minne.

